

Outokummun kaupungin osallistuminen laajakaistaverkon rakentamiseen

151/00.01.02.00/2021

Khall 12.12.2022 § 224

Selostus

Toimivat tietoliikenneverkot ovat nykyään tie-, sähkö- ja vesi/jätevesiverkkoon verrattavaa asuntojen ja yritysten perusinfraa. Outokummun kaupunki hoitaa taajaman katuverkkoa sekä tukee yksityisten ylläpitoa avustuksilla, on vähemmistöosakkaana sähköverkon omistavassa yhtiössä sekä ylläpitää taajama-alueiden vesi- ja jätevesiverkot ja avustaa yksityisten vesiosuuskuntien perustamista.

Outokummun kaupunginhallitus päätti 21.9.2009 §190 osallistua valtion Laajakaista kaikille 2015 -hankkeeseen, jonka tavoitteena oli saada 99% suomalaisista enintään kahden kilometrin päähän vähintään 100 Mbit/s nopeudella toimivasta valokuituverkosta. Outokummussa toteutettiin tässä hankkeessa Viruniemen suunnan valokuituverkko, jonka omistaa nykyään Elisa Oyj. Muut Outokummun kylät tai kaupungin keskustaajama jäivät rakentamatta, koska teleoperaattorit päättivät keskittyä mobiiliverkkojen kehittämiseen. 2010-luvulla tehty kaksi selvitystä ja kyselyä valokuituverkon toteuttamiseksi Outokumpuun Outokummun Energia Oy:n sekä Kaisanet Oy:n kanssa eivät johtaneet rakentamispäätökseen.

Outokummun kaupunginhallitus päätti 7.6.2021 §109 toteuttaa valokuituverkon tarveselvityksen koko kaupungin alueella. Pohjois-Karjalan hankintatoimi kilpailutti Pohjois-Karjalan maakuntaliiton toimeksiannosta useamman kunnan yhteisen selvityksen teon ja toimijaksi valikoitui Cinia Oy. Selvityksen perusteella Outokummun kaupungin toimeksiannosta maakuntaliitto pyysi Liikenne- ja viestintävirastolta Lain kiinteän laajakaista rakentamisen tuesta (1262/2020) §4:n mukaista markkina-analyysiä. Analyysissä määritellään hankealueen eli tässä tapauksessa Outokummun kaupungin tukikelpoiset alueet, joille rakennettavaan laajakaistaverkkoon olisi mahdollista saada Liikenne- ja viestintäviraston tukea. Tukikelvottomille alueille ei tukea voida myöntää, koska yksi tai useampi teleoperaattori on ilmoittanut kyseisellä alueella olevan mahdollista liittyä operaattorin ylläpitämään kiinteään laajakaistaverkkoon. Outokummussa tukikelvottomia alueita ovat keskustaajama lähes kokonaan sekä yksittäiset pienemmät alueet eri puolilla Outokumpua. Markkina-analyysi ei ota kantaa siihen, millaisilla ehdoilla operaattorin ylläpitämään verkkoon voisi liittyä.

Liikenne ja viestintävirasto tukee laajakaistan rakennushankkeita valtion talousarvioon varatulla määrärahalla. Em. laajakaistatukilaki määrittelee julkisen tuen osuuden hankkeen kokonaiskustannuksista. Laissa – samoin kuin vuonna 2009 voimassa olleessa aiemmassa laissa laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueille (1186/2009) – kunnan sekä liikenne- ja viestintäviraston rahoitusosuudeksi on päätetty 33% ja verkon toteuttajan osuudeksi 34%. Pienessä osassa Suomen kunnista maksuosuus on 8% tai 22%, jos ”laajakaistahankkeen rahoittaminen muutoin muodostaisi kohtuuttoman taloudellisen rasitteen”. Lain perusteella annettu valtioneuvoston asetus määrittelee Outokummun maksuosuudeksi 33%.

Laajakaistatukilain §4b:n edellyttämän julkisen kuulemisen jälkeen Pohjois-Karjalan maakuntaliitto toteutti §5:n mukaisen valtioneuvoston julkisen haun Outokummun kaupungin alueelle. Pohjois-Karjalan maakuntajohtajan 3.10.2022

tekemän päätöksen mukaan ainut tuen hakija oli Karelnet Oy, jonka hakemus ja liitteet olivat hanke-ehdotuspyynnön mukaiset. Outokummun kaupungin alueelle valokuituverkkona toteutetun laajakaistaverkon kokonaiskustannusarvio on hakemuksessa 8.535.054 €. Tukikelpoisten alueiden kustannukset olivat 4.174.082 € josta Outokummun kaupungin osuus on enintään 33% eli 1.377.447 €. Todennäköisesti valokuitua ei kuitenkaan toteutettaisi aivan koko kaupungin alueelle, jolloin kokonaiskustannukset ja siten kaupungin maksuosuus jäisi vastaavasti pienemmäksi.

Toinen mahdollinen rahoituskanava laajakaistaverkon toteuttamiseen olisi maaseuturahasto, joka kanavoi Suomeen EU:n maaseututukea. Tätä kautta tuettuja laajakaistan rakennushankkeita on mahdollista toteuttaa jopa kokonaan ilman kunnan rahoitusosuutta. Ohjelmakauden 2023-2027 laajakaistaraktamisen tuen lopullista rahoituksen määrää ja mahdollista kokorajoitetta ole vielä päätetty eikä siten myöskään ole tietoa siitä, kuinka moneen hankkeeseen valtakunnassa Maaseuturahaston kanavoimat tuet riittävät.

Jotta Karelnet Oy lähtisi toteuttamaan valokuituverkon rakentamista Outokummun kaupungin alueelle vuosina 2023-2024, kaupungin on sitouduttava maakuntajohtajan päätöksen mukaiseen, enintään 1.337.447 €:n omarahoitusosuuteen. Tämän jälkeen Karelnet Oy voi hakea Liikenne- ja viestintäviraston tukea. Lisäksi Karelnet Oy tarvitsee kaupungilta lyhytaikaista lainaa rakentamisen ajaksi ja pitkäaikaista lainaa omarahoitusosuuteensa sekä tukikelvottomien alueiden rakentamiseen.

Vaikutusarviointi	Liitteenä
Valmistelija	Hyvinvointijohtaja
Lisätietoja	Hyvinvointijohtaja Jukka Orenius, 0447559240, jukka.orenius@outokummunkaupunki.fi
Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää, että Outokummun kaupunki osallistuu Outokummun alueelle rakennettavan valokuituverkkona toteutettavan laajakaistaverkon rahoitukseen sitoutumalla vastaavaan summaan kuin Liikenne- ja viestintävirasto, kuitenkin enintään 1.377.447 €:n kuntarahoitusosuuteen (33%).
Päätös	Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
